

Framtids- och anpassningsprogrammet

Välfärdsområdesstyrelse 20.11.2023 § 273

Beredare Kinnunen Marina

Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 044 323 1808, fornamn.efternamn@ovph.fi

Styrelsen godkände Österbottens välfärdsområdes framtids- och anpassningsprogram och anpassningsnivån för åren 2023–2026 vid sitt sammanträde 30.5.2023 § 162. Fullmäktige godkände för sin del planen 12.6.2023 § 39. I besluten ges tjänsteinnehavarna dels befogenhet att påbörja verkställandet av utvecklings- och anpassningsåtgärderna, dels i uppgift att regelbundet rapportera till styrelsen och fullmäktige om hur verkställandet framskridit samt om eventuella behov av att justera programmet. De åtgärder som påverkar servicenätet ska tas till styrelsen för beslutsfattande och ska genomgå en konsekvensbedömning.

Nettoinbesparingsbehovet år 2023 uppgår till 10 miljoner euro och åtgärderna har fastställts av styrelsen 28.8.2023 (§204–206). Eftersom åtgärderna påbörjas mitt i året ger flera av dem tilläggsinbesparingar år 2024. För att nå ett positivt resultat senast år 2026 är behovet av nettoinbesparingar år 2024 sammanlagt 30 miljoner euro. I och med dessa åtgärder har de flesta förändringarna som beslöts om i framtids- och anpassningsprogrammet år 2023 genomförts. Ytterligare inbesparingar krävs dessutom ännu åren 2025 och 2026 för positivt resultat och för att täcka det ackumulerade underskottet. Slutgiltig ställning till anpassningsbehovet åren 2025–2026 behöver tas då den nationella efterhandsgranskningen av finansieringen är klar. Det är ändå klart att den statliga grundfinansieringen inte kommer att öka inom överskådlig tid och då budgeten för år 2024 ännu visar ett negativt resultat kommer ytterligare anpassningsåtgärder att behövas.

I och med framtids- och anpassningsprogrammet har välfärdsområdet skridit till omfattande utvecklingsåtgärder som i huvudsak syftar till att utveckla en service och vård som är av värde för befolkningen i framtiden samt att utveckla arbetsmiljön och påverkningsmöjligheterna för personalen med de förefintliga resurserna. Personalen spelar en stor roll vid genomförandet av åtgärderna, varför den gjorts och även i fortsättningen kommer att göras delaktig i utvecklandet av processer och tjänster samt i genomförandet av inbesparingarna.

Flest sparåtgärder har vidtagits inom verksamhetsområdet för förvaltning samt i form av minskad specialiserad sjukvård och mindre vårdplatser på allmänmedicinska avdelningar inom servicesystemet. När sparkraven är så stora har inbesparingar sökts i hela organisationen. Genom förändringarna strävar man efter ett servicesystem där man även i framtiden kan trygga tjänster för invånarna, dock med tanke på den finansieringsram som staten tillhandahåller oss och det minskande antalet yrkespersoner.

Som en följd av framtids- och anpassningsprogrammet har områdesstyrelsen 13.2.2023 § 38 inlett samarbetsförhandlingar. Dessa har förts i flera omgångar, först på en övergripande nivå för hela organisationen. Efter sommaren kunde man mer specifikt se vilka delområden som berördes, varefter åtgärderna var klarlagda. I de förhandlingar som inleddes i september berördes personalgrupper som arbetade i lednings-, närchefs- och sakkunniguppgifter. I oktober konstaterades dock, att de måste utökas till att omfatta nästan hela personalstyrkan. Eftersom förhandlingarna delvis genomförs under samma tid, så sammanjämkades deras slutdatum, så att båda förhandlingarna avslutas samtidigt. Båda samarbetsförhandlingarna avslutas den 14 december 2023. Först därefter fattas slutgiltiga beslut om verksamhetsförändringar.

Styrelsen diskuterar förändringarna i servicenätet den 20 november 2023, de slutgiltiga besluten om ändringarna tas på mötet den 15 december 2023, när samarbetsförhandlingarna är slutförda.

Redan i slutet av året förbereder tjänsteinnehavarna en uppdatering av Framtids- och anpassningsprogrammet, vilket kommer att hjälpa till att balansera ekonomin fram till slutet av år 2026. Del 2 av Framtids- och anpassningsprogrammet behandlas med välfärdsområdesfullmäktige våren 2024.

År	2023	2024	2025	2026
Sparkrav	10 M€	30 M€	30 M€	15 M€
Resultat	-62 M€	-34 M€	+29 M€	+71 M€
Akkumulerat under-/överskott	-62 M€	-96 M€	-67 M€	+4 M€

Som det ser ut nu är det möjligt för Österbottens välfärdsområde att ur ett ekonomiskt perspektiv balansera situationen. Redan år 2025 kommer att ge ett positivt resultat, men för att täcka det kumulativa underskottet behövs det ännu år 2026. För att uppnå detta krävs engagemang i framtids- och anpassningsprogrammets åtgärder. Lika viktigt är det att samtidigt kontinuerligt säkerställa att vi kan erbjuda våra invånare service.

Välfärdsområdesdirektör Kinnunen Marina

föreslår, att styrelsen antecknar lägesbilden över framtids- och anpassningsprogrammet för kännedom och skickar den vidare till välfärdsområdesfullmäktige för kännedom.

Beslut:

Förslaget godkändes.

Distribution

Välfärdsområdesfullmäktige 20.12.2023 § 89
1503/00.01.02/2023

Beredare Kinnunen Marina
Tilläggsuppgifter: telefonnummer: 044 323 1808, fornamn.efternamn@ovph.fi

Styrelsen

föreslår, att fullmäktige antecknar framtids- och anpassningsprogrammet för kännedom.

Beslut:

Fullmäktige antecknade lägesbilden för kännedom efter diskussion och omröstningar. Till beslutet fogades en åtgärdsmotion.

Välfärdsområdesdirektören Marina Kinnunen och styrelsens ordförande Anne Salovaara-Kero gav inledningsvis en redogörelse för lägesbilden. Därefter gavs möjlighet till gruppanföranden i följande ordning: SFP, SDP, Saml., Sannf., KD, C, Vf, de Gröna.

Efter gruppanföranden ajournerades sammanträdet för lunch kl. 12.10-12.45.

Efter lunchen fördes en allmän diskussion i ärendet. Under diskussionen framfördes följande förslag:

Fullmäktigeledamot Asko Salminen (Sf) föreslog följande åtgärdsmotion:

Vi kämpar med en allt svårare brist på sakkunniga. Regionens särdrag, tvåspråkigheten, gör inte saken lättare.

Vid social- och hälsocentralen i Laihela – som är den enda verksamhetsenheten som klassats som enspråkigt finsk, planerar man att lägga ner vårdavdelningen.

I styrelsens beslut fastställs att ärendet ska utvärderas på nytt innan avdelningen läggs ner.

Denna utvärdering bör inledas omedelbart innan de anställda hunnit söka sig annanstans.

I denna utvärdering måste det finskspråkiga befolkningsunderlaget i Laihela, Kyrolandet och de delar av Korsholm som gränsar till Laihela tas i beaktande. Genom att centralisera vården av de finskspråkiga invånarna i närområdet till Laihela och samtidigt stärka den, kommer det utan tvivel att bli lättare att få tillgång till anställda i och med att tvåspråkighetskravet inte gäller. Samtidigt skapas en grund för att verksamheten utvecklas.

Förslaget till åtgärdsmotion understöddes av bl.a ledamöterna Moisio, Keskinen och Tuomela.

Fullmäktige godkände enhälligt åtgärdsmotionen.

Fullmäktigeledamot Harri Moisio föreslog därefter följande: Valfärdsområdesfullmäktige har 12.6.2023 godkänt framtids- och anpassningsprogrammet på basis av vilket tjänstemännen och styrelsen sedan har börjat omsätta de nödvändiga besparingsplanerna i praktiken. I dessa planer har man ändå avsevärt avvikit från det godkända programmet, varför uppdateringen av framtids- och anpassningsprogrammet måste tas till fullmäktige för godkännande innan de budgetförslag som baserar sig på programmet kan godkännas. Förslaget understöddes av ledamot Keskinen.

Efter omröstning förkastades förslaget med 49 Ja-röster, 6 Nej-röster samt 1 som avstod från att rösta. Omröstningslängd i bilaga.

Fullmäktigeledamot Moisio anmälde avvikande mening till protokollet med följande motivering: "Valfärdsområdesfullmäktige godkände framtids- och anpassningsprogrammet 12.6.2023, varefter tjänstemännen och styrelsen började omsätta de nödvändiga besparingsplanerna i programmet i praktiken. Styrelsen har visserligen till uppgift att operativt verkställa programmet men inte till uppgift att upprätta ett "nytt" program.

Med sitt beslut gav fullmäktige inte befogenhet att genomföra förändringar, i synnerhet inte sådana, som strider mot det godkända framtids- och anpassningsprogrammet. Det strider både mot bestämmelserna i förvaltningsstadgan och mot god förvaltningssed att styrelsen fattar programstridiga beslut utan att de godkänns i fullmäktige, varför uppdateringen av programmet borde ha godkänts i fullmäktige innan godkännandet av de budgetförslag som utgår från programmet."

Distribution